

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Molnár Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Gajda Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen végrehajtás megszüntetése iránt a Komlói Városi Bíróságnál 2.P.20.132/2009. számon folytatott és másodfokon a Baranya Megyei Bíróság 1.Pf.21.016/2009/5. számú ítéletével befejezett perében, az említett számú jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati illeték az államot terheli.

Indokolás

A munkaügyi bíróság jogerős ítéletében megállapította, hogy az alperes 2003. június 5-én jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, a munkaviszonyt 2004. november 18-val kell megszüntnek tekinteni. Mindezekre tekintettel az alperest 2.400.264 forint elmaradt munkabér továbbá 725.384 forint, négy havi átlagkeresetnek megfelelő összeg 15 napon belül történő megfizetésére kötelezte a felperes javára. Miután a munkaügyi per iratai 2005. január 3. napján visszaérkeztek az elsőfokú bírósághoz, az alperes 2005. január 14. napján 3.125.648 forintot átutalt a felperes részére. Az alperes 2005. márciusában észlelte, hogy az átutalt összegből elmulasztotta a személyi jövedelemadó-előleg valamint a járulékok levonását, ezért a felperest 1.397.187 forint visszafizetésére szólította fel (amely összegből 1.073.146 forint a személyi jövedelemadó-előleg, 204.028 forint a nyugdíjjárulék, 96.010 forint az egészségbiztosítási járulék, míg 24.003 forint a munkavállalói járulék). A felperes a felszólítást 2005. március 29-én, majd április 7-én átvette, azonban az abban megjelölt összeget nem fizette vissza. Az alperes az 1.397.187 forintot befizette az adóhatóságnak, és a 2005. október 10. napján

kézbesített „felszólítással” - amely indokolást, valamint a munkaügyi per indítására vonatkozó tájékoztatást is tartalmazott - a felperest az összeg és kamatának a megfizetésére szólította fel. Mivel a felperes nem indított munkaügyi pert, az alperes 2008. január 17. napján a 2005. október 6-i „felszólítás” záradékolását kérte. A végrehajtás az okirat 2008. május 13. napján történt záradékolásával indult a felperes ellen.

Miután a végrehajtási záradék törlése iránti kérelme nem vezetett sikerre, a felperes keresetet nyújtott be a végrehajtás megszüntetése iránt. Arra hivatkozott, hogy az alperes a munkaügyi bíróság jogerős ítéletével az abban foglalt teljes összeget megfizetésére vált kötelessé, levonnia nem kellett és nem is lehetett, hiszen már nem volt a munkáltatója. A marasztalás csak részben munkabér, a további 725.384 forint kártérítés, amely adó- és járulékmentes. Az alperes egyébként is csak a 2005. január 14-i átutalástól számított hatvan napon belül követelhetne volna vissza a tévesen kifizetett összeget, amely határidőt elmulasztotta. Abban az esetben, ha keresete alaptalannak bizonyulna, beszámítani kérte a marasztalási összeg 2003. szeptember 11-től járó késedelmi kamatát, valamint az abból eredő kárát, hogy a munkabér egyösszegű kifizetése miatt magasabb adósávba esett. Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet, a másodfokú bíróság az ítéletet helybenhagyta. Az ítéletek kihangsúlyozták: a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően a bíróságok ítéletei „bruttó” összeget tartalmaznak, a levonásról - a jogszabályok rendelkezései alapján - a kifizetőnek kell intézkednie. Az adott esetben az alperes a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja.tv.) 48.§ (8) bekezdése, a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 42.§ (3) bekezdése, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 50.§-a alapján, illetve a Legfelsőbb Bíróság határozatainak hivatalos gyűjteménye 2000/2. számában, EBH2000. 356. számon közzétett elvi határozatban kifejtetteknek megfelelően terhelte a levonási kötelezettség, s mivel a levonást elmulasztotta, azonban utóbb befizette az összegeket, a felperes köteles a jogalap nélkül felvett 1.397.187 forint visszatérítésére. Az alperes igénye nem a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban Mtv.) 162.§ (1) bekezdése alá esik, ezért a visszakövetelésre az általános elévülési időn belül van lehetőség. Mivel a jogerős munkaügyi ítélet nem tartalmazott kamatfizetési kötelezettséget, a teljesítési határidő lejártát követő időszakra igényelhető a késedelmi kamat, azonban az alperes a teljesítési határidőn belül fizetett. Rámutatott a másodfokú bíróság: az Mtv.100.§ (4) bekezdése alapján járó, négyhavi

átlagkeresetnek megfelelő 725.384 forint akkor sem kártérítés, ha a munkáltató jogellenes intézkedésének következménye, mert az Mtv. ettől eltérően és a IX. fejezetében szabályozza a munkáltató kártérítési felelősségét, és a marasztalás e része - az Szja.tv.25.§ (1) bekezdése szerint, a (2) bekezdés alapján, az 1. számú melléklet 6.pontjában írt feltételek hiányában - nem mentes a személyi jövedelemadó alól.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Fenntartotta az Mtv.162.§ (1) bekezdésébe foglalt hatvan napos határidő alkalmazásával kapcsolatos álláspontját azzal, hogy az alperes átutalása a jogerős munkaügyi ítélet alapján nem volt jogalap nélküli, viszont az adóelőleg befizetése az volt. Megismételte, hogy egy jogerős ítélet teljesítése kapcsán a volt munkáltató kizárólag a munkavállalótól kapott nyilatkozat alapján állapíthatja meg az adót illetve a járulékokat, és kihangsúlyozta: az APEH véleménye (mégpedig a 2006/39. számú Adózási kérdésre adott válasz) a munkaviszony megszüntetésének esetére járó összeget adómentes kártérítésnek tekinti. Sérelmezte beszámítási kifogásának elutasítását, változatlanul fenntartva annak tételeit és indokait.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Helytálló a perben eljáró bíróságok álláspontja abban, hogy az adott esetben az alperes nem tévesen és jogalap nélkül kifizetett munkabért követelt vissza a felperestől, hanem a munkabérből és a munkabér jellegű egyéb összegből levonni elmulasztott, majd az akkor hatályos adózási szabályoknak megfelelően általa utóbb megfizetett járulékokat. Így az alperes követelése a munkavállaló „egyéb” tartozásainak körébe esik, tehát nem tartozik az Mtv.162.§ (1) bekezdésének hatálya alá, ezért - a másodfokú bíróság helytálló utalása szerint - az általános elévülési időn belül követelhető vissza.

A felülvizsgálati kérelem érvei kapcsán kihangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a munkaügyi bíróság jogerős ítéletébe foglalt marasztalás valóban két részből tevődött össze: a 2.400.264 forint munkabérből, valamint a „négyhavi átlagkeresetnek megfelelő” 725.384 forint összegből. A marasztalás 2.400.264 forint munkabér-részeivel kapcsolatban az első- és a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában megjelölt (és az előbbieken említett) jogszabályok rendelkezései írták elő az alperes levonási kötelezettségét, evonatkozásban a perben eljáró bíróságok helyes álláspontja indokolásbeli kiegészítést sem igényel. A munkaügyi bíróság a 725.384 forint megfizetésére az Mtv.100.§ (4) bekezdése alapján kötelezte az alperest, amely összeg jövedelmet pótló kártérítés,

amely azonban munkaviszonyból - pontosabban annak jogellenes megszüntetéséből - adódik. Ezen összeg átutalása a felperes részére 2005. január 14. napján történt, a 2005. évben viszont az alperesnek, mint volt munkáltatónak az Mtv.100.§ (4) bekezdése alapján kifizetett káráltalánnyal kapcsolatban az APEH 2002/78. számú véleményében (Adózási kérdésre adott válaszában) előírtaknak megfelelően kellett eljárnia. E vélemény szerint „a munkaviszonyból származó jövedelmet pótló kártérítés a bér kategóriába tartozik”, a bér után pedig a foglalkoztatót és a foglalkoztatottat járulékfizetési kötelezettség terhelte, amelyet a kifizetéskor irányadó járulékmértékek szerint kellett megfizetni. A kifizetés időpontjában még nem volt irányadó az APEH felülvizsgálati kérelemben említett 2006/39. számú véleménye (Adózási kérdésre adott válasza), amely - szakítva a korábbi értelmezéssel - akként foglalt állást, hogy a munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén járó kártérítést adómentesnek kell tekinteni. A jelen perben eljáró bíróságoknak nem volt lehetősége méltányosság gyakorlására arra figyelemmel, hogy utóbb - a kifizetést követő évben - megváltozott az Mtv.100.§ (4) bekezdésével kapcsolatos adózási gyakorlat; határozatukat a kifizetéskor irányadó rendelkezések és jogértelmezés figyelembevételével kellett meghozniuk.

A beszámítani kért követelések kapcsán helyesen mutattak rá a perben eljáró bíróságok arra is, hogy mivel a munkaügyi bíróság ítélete rendelkezett a marasztalási összeg kamatának a megfizetéséről, a felperes kizárólag az ítéletbe foglalt összegnek a teljesítési határidőn túl történt kifizetése esetén, a teljesítési határidő lejártától kezdődően igényelhetett volna késedelemi kamatot, azonban az alperes teljesítése a tizenöt napos határidőn belül megtörtént. Amennyiben a felperesnek az egyösszegű kifizetés vagy az adójogszabályok változása miatt több adót kellett fizetnie (mint ha a munkáltató jogellenes eljárása hiányában, időben és havonta megkapta volna a munkabérét és egyéb járandóságait), az ezzel kapcsolatos kárát a Legfelsőbb Bíróság már említett EBH2000. 356. számú elvi határozatában kifejtetteknek megfelelően érvényesítheti. Az adott esetben azonban (még ha az ebből eredő igénye alapos és bizonyított lenne is) a beszámításnak gátat szab a Ptk.297.§ (4) bekezdése, amely szerint végrehajtható határozattal vagy egyezséggel megállapított követelésbe csak ugyanilyen, vagy közokiratba foglalt ellenkövetelést lehet beszámítani. (Megjegyzést igényel, hogy a beszámításhoz nem elég, ha a kivetett adó összegét az adóhatóság határozata tartalmazza, hanem a kárként beszámítható adókülönbözetnek kell közokiratba foglaltnak lennie.)

Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp.275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp.270.§ (1) bekezdése értelmében alkalmazott Pp.78. (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálat költségei a felperest terhelik.

, 2011. január 26.

Dr. Kazay László s.k. a tanács elnöke, Dr. Harter Mária s.k. előadó bíró, Dr. Szűcs József s.k. bíró